

סיכום על משניות שקלים

פרק א'

המעשה	הדין	המעם
משמיעין על השקלים ועל הכלאים	באחד באדר	שקלים - כדי להביא בא' ניסן קרבנות מתרומה חדשה, כלאים - שאסור לקיים הכלאים בשדה
מתקנין את הדרכים וכו'	במ"ו אדר	להכין הדרך לעולי הרגל וי"א להכין הדרך לגם לעיר מקלט
עושין כל צרכי הרבים	במ"ו אדר	כדי שיהיו מתוקנים לשנה החדשה
מצינין את הקברות	במ"ו אדר	שופכים סיד סביבם כדי שלא יטמאו הכהנים שהסיד נמחה בימות הגשמים
יוצאין על הכלאים	במ"ו אדר	שלא לא עקרום הבעלים
מה עשו שלוחי בית דין כשמצאו כלאים	בראשונה היו עוקרין ומשליכין לפניהם אח"כ על הדרכים ובסוף הפקירו כל השדה	שהבעלים נהנו מן הניכוש (עקירת עשבים) ונתנום לבהמותיהם
ישבו השולחנות	במדינה במ"ו אדר ובמקדש בכ"ה	במ"ו היו יושבין במדינה ותובעין בנחת ובכ"ה ישבו במקדש כדי שימהרו להביא
מתחילים למשכן	משישבו במקדש (כ"ה באדר)	מי שלא הביא שקלו ממשכנין אותו
את מי ממשכנין	לזים ישראלים גרים עבדים משחררים אבל לא נשים עבדים וקמנים וכהנים	ממשכנים רק מי שצריך להביא וכהנים אף למאן דאמר שחייבים אין ממשכנין מפני דרכי שלום
קמן שאביו שקל על ידו (בשבילו)	שוב אינו פוסק ואם מת אביו ישקול הוא עצמו	מפני שהתחיל במנהג זה שוב אינו פוסק
חיוב הלזים והכהנים במחצית השקל	מחלוקת לבן בוכרי פטורים ולר"י בן זכאי חייבים	בן בוכרי לומד מכל העובר על הפקודים מבן כ' והלזים נמנו מחודש ולכן פטורים, וריב"ז דורש כל העובר - שעבר בקריעת ים סוף
האם כהנים חייבים במחצית השקל	הכהנים דרשו מקרא לפמור עצמן אך לא קיבלו דרשתם	הכהנים דרשו מהמקרא, מאחר שמנחת כהן נשרפת אם הם שותפין במנחות הציבור היאך יאכלום אך לאו דרשה היא מפני שמנחת כהן ששותפין בה ישראל אינה נשרפת
קבלת מחצית השקל ממי שאינו מחויב	מעבד אשה וקמן מקבלין מנכרי וכותי אין מקבלין	דאין מקבלין מנכרי וכותי אלא נדרים ונדבות ולא חובה
קבלת תרומה לבדק הבית מנכרי וכותי	אין מקבלים אפי' נדר ונדבה	שאין להם להשתתף בדבר קבוע כמו שכתוב בעזרא "לא לכם ולנו לבנות בית לאלוקינו"

<p>לר"מ כל הנותן מחצית השקל חייב להוסיף קלבון משום הכרע דהיינו שיהא מדויק במשקלו בדכתיב "זה יתנו" מדויק, אך ת"ק אינו מודה בדרשה זו, לפי ת"ק צריך להוסיף רק אם נותן ממבע שאינו מדויק כגון שקל שלם, עבירו ועבור חברו דאם היה פורטמו אצל שולחנו היה משלם קלבון, שכר זה יתן עתה להקדש, אך ר"מ אינו מודה בשכר שולחנו, אמנם לכו"ע כשנוטל עורך מהקדש חייב להוסיף קלבון עבור שירות זה</p>	<p>לת"ק 1. כשנותן ממבע אחרת ממחצית השקל, 2. כשמקבל עורך מהקדש לר"מ 1. על כל מחצית השקל 2. כשמקבל עורך מהקדש.</p>	<p>מתי מתחייבים בקלבון</p>
<p>לת"ק: כיון שנתנו כמו שקצוב בתורה אינם צריכים להוסיף קלבון, ולר"מ: חייבים בקלבון משום הכרע (דהיינו להוסיף מעט כדי שיהא וודאי בערך של תורה)</p>	<p>לת"ק אינם חייבים בקלבון, ולר"מ חייבים בקלבון אחד</p>	<p>ליום, ישראלים, גרים, ועבדים משוחררים, שנתנו מחצית השקל מדויק</p>
<p>כיון דהם פטורים מעיקר הדין, לא מחייבי בקלבון, וכהן אפי' שחייב לפי ר"י בן זכאי, כמו דאין ממשכנין אותו מפני דרכי שלום, גם אינו חייב בקלבון מפני דרכי שלום.</p>	<p>פטור מן הקלבון</p>	<p>השוקל שקל שלם בשבילו ובשביל כהן, עבד, אשה או קמן</p>
<p>לת"ק: הואיל והיו צריכים לתת שכר לשולחנו אילו היו פורטים את השקל לשני חצאי שקלים, חייבים ליתן אותו קלבון למקדש, לר"מ: הואיל וכל אחד כשנותן מחצה"ש חייב בקלבון, לכן חייב שני קלבונות על מחצית השקל שלו ושל חברו. אך ר"מ אינו מודה בשכר שולחנו.</p>	<p>לת"ק חייב בקלבון אחד, ולר"מ שני קלבונות</p>	<p>שקל בשבילו ובשביל חברו (בהלואה)</p>
<p>לת"ק: דכשנותן סלע, אף שלא היה נוטל כלום, (כגון ששקל גם בשביל חברו) היה חייב בקלבון אחד, הואיל והיה צריך לתת שכר הפריטה לשולחנו כנ"ל, ועכשיו שהוא גם נוטל שקל, שהמקדש עושה לו עוד שירות של שולחנו ע"י נתינת עורך, חייב בעוד קלבון, ולר"מ: קלבון אחד, כי כל מי שנותן מחצה"ש חייב בקלבון, וקלבון השני משום שנוטל שקל מן המקדש שנחשב כאילו פורט הסלע אצל המקדש ע"י שנותנים לו עורך.</p>	<p>בין לת"ק ובין לר"מ חייב שני קלבונות</p>	<p>נותן סלע ונוטל שקל</p>
<p>כיון שהוא נותן מתנה לא חייבוהו חכמים להוסיף קלבון</p>	<p>פטור מן הקלבון</p>	<p>שקל בשבילו ובשביל חברו (עני, שכנו, בן עירו) בתורת מתנה</p>
<p>כאשר עדיין לא חילקו נחשבים הנכסים כתפוסת הבית וכאילו הם עדיין בבעלות אביהם ולכן כאשר אב נותן עבור בניו פטור מן הקלבון אך חייבין במעשר בהמה דנחשב בבעלות האב ולא בבעלות שותפין</p>	<p>פטורים מן הקלבון באם נטלו מן הירושה, וחייבין במעשר בהמה</p>	<p>אחין שמת אביהן ועדיין לא חילקו ביניהם</p>
<p>חייבין בקלבון דממונם הוא, פטורים ממעשר בהמה דהבהמות כדן בהמות שותפין</p>	<p>חייבין בקלבון ופטורים ממעשר בהמה</p>	<p>אחין שחלקו וחזרו ונשתתפו</p>
	<p>לר"מ מעה כסף, לת"ק חצי מעה</p>	<p>כמה הוא קלבון</p>

פרק ב'

בני העיר ששלחו את שקליהן ונגנבו או שאבדו, ולפני שנגנב או שאבד כבר נתרמה התרומה	נשבעין לגזברין ונפטרין	כיון שתורמין על הגבוי ועל העתיד ליגבות, כדי שיהיה לכולם חלק בקרבנות הציבור, נמצא כאילו באו כבר המעות לרשות הגזברים, ומרשות הקדש נגנבו או שאבדו
נגנבו או שאבדו ועדיין לא נתרמה התרומה	נשבעין לבני העיר שלא פשעו בה, ובני העיר שוקלין מעות אחרות תחתיהן	דכשנגנבו או אבדו, מרשות בעלים אבדו, הלכך נשבעין לבני העיר ובני העיר שוקלים תחתיהן, שהשקלים הראשונים לא עלו להם לידי חובתן
בני העיר ששקלו תחתיהן פעם שניה, ואח"כ נמצאו או שהחזירו הגנבים	אלו ואלו שקלים הם, ואין עולין להם למצותן לשנה הבאה, אלא חלק אחד מהם יפלו להם עבור שקלי השנה, והאחרים עבור שנה שעברה	
נתן שקלו לחבירו לשקול בשבילו, ושקלו בשביל עצמו	אם נתרמה תרומה לפני שנתן השליח השקל בשביל עצמו, וקרבה הבהמה מעל	דכיון דהתרומה נתרמת גם על העתיד ליגבות כנ"ל, נמצא דהשקל שקיבל מחבירו ברשות הקדש הוא, וכשנתן בשביל עצמו הוא נהנה מן ההקדש, כי אילו לא היה נותן שקל זה היו ממשכנין אותו, וכל זה בתנאי שכבר הקריב את הבהמה שקנו כמעות תרומה זו, דאם לא כן, הדין הוא שהמוציא מהקדש להקדש, אע"פ שנהנה, לא מעל אלא עד שיעשה מעשה.
השוקל שקלו מומעות הקדש	אם נתרמה תרומה וקרבה הבהמה מעל	דאז נעשה בו מעשה וכנ"ל
השוקל שקלו מדמי מעשר שני או מדמי שביעית	יביא שקל אחר ויאמר: דמי מע"ש או שביעית בכל מקום שהם יהיו מחוללים על שקל זה, ויקנה בה פירות ויאכלם בירושלים כדין מע"ש, או יאכלם בקדושת שביעית אם שקל מדמי שביעית	כי דמי מע"ש או שביעית, צריכים לאכול בקדושת מע"ש או שביעית
הרי אלו לשקלי	לב"ש מותרן נדבה, (לקיץ המזבח), לב"ה מותרן חולין	לב"ש: הקדש במעות הוא הקדש, ולב"ה: הקדש במעות לא הוא הקדש, וכיון שיודע שמחצה"ש הוא דבר קצוב ושזה לכולם לא נתכוין לאסוף אלא כדי קיום מצות מחצה"ש
שאביא מהן לשקלי	לכו"ע: מותרן חולין	דהוי כאומר בפירוש: שאם אכנס יותר ממה שצריך, אביא מהם לשקלי, והשאר יהיו חולין
אלו לחמאת	אף לב"ה מותרן נדבה (לקיץ המזבח)	ולא הוא הקדש במעות, כיון שחמאת אין לו קצבה, דזה מביא בסלע, וזה בשתים, וזה מביא בשלש
שאביא מהן לחמאת	לכו"ע מותרן חולין	דהוי כמפרש, שאם אכנס יותר אביא מהן לחמאת והשאר חולין
מותר עשירית האפה, קיני זבין, זבות, ויולדות, וחמאות ואשמות	מותריהן נדבה לקיץ המזבח	כל שהוא בא לשם חמאת ולשם ולשם אשמה מותרן נדבה כי א"א להביא מזה עוד פעם חמאת
מותר עולה	לעולה	כי יכול להביא עוד עולה
מותר מנחה	למנחה	כי יכול להביא עוד מנחה
מותר שלמים	לשלמים	כי יכול להביא עוד שלמים

דכתיב (דברים מז, ב): וזבחת פסח לה' אלוך צאן ובקר - וכי פסח מן הבקר הוא בא, אלא מותרו יהא לדבר הבא מן הצאן ובקר, והיינו שלמים	לשלמים	מותר הפסח
דהרי אספהו לנזירים סתם, ותמיד יהיו עוד נזירים שיצטרכו להביא קרבנותיהם	ישמרום לנזירים אחרים	מותר נזירים
כי מי אמר שיהא עוד פעם נזיר	לנדבה, לקיץ המזבח	מותר נזיר (שהפריש הנזיר מעות לקרבנותיו והותירו)
כי לא יחדל אביון מקרב ארצך...	לעניים אחרים, לשכנים אחרים	מותר עניים ומותר שבויים
כי הנותן בלב שלם נתן אף אם יהיה כבר לעני כדי לבושו או מאכלו	לאותו עני, לאותו שכוי	מותר עני שגבו מעות להאכיל או להלביש עני מסוים
תמיד יהיו עוד מתים דסוף אדם למות	למתים אחרים	מותר המתים שגבו לצורך קבורת מתים והותירו
לת"ק: ניחא ליה למת להתבנות לאחר מיתתו למובת יורשיו, לר"נ: ודאי אין המת מוחל על בזיונו בשביל הנאת יורשיו, ולר"מ: מספקא ליה אם המת מוחל על בזיונו, הלכך יהא מונח עד שיבא אליהו ויפשוט הספק	לת"ק ליורשיו, לר"נ בונין לו נפש על קברו, לר"מ יהא מונח עד שיבא אליהו	מותר המת

פרק ג'

לא הרחבנו במעמי מחלוקת זה, טעמיהם מבוארים במסכת בכורות	(1) תרומת הלשכה לבו"ע בפרום (= לשון פרוסה, כי שואלין ודורשין 30 יום לפני החג, והצי מזה, הוא 15 יום לפני) הפסח (2) בפרום העצרת (3) בפרום החג. גרנות למעשר בהמה לר"ע הם זמני תרומת הלשכה לבן עזאי: (1) כ"ט אדר, (2) א' סיון, (3) כ"ט אב, לר"א (ור"ש: 1) א' ניסן (2) א' סיון, (3) כ"ט אלול	הזמנים שבהם תורמין את הלשכה, זמני גרנות למעשר בהמה
שמא יעני ויאמרו מעון הלשכה העני, או שמא יעשיר ויאמרו מעון הלשכה העשיר, וכתיב והייתם נקיים וגו'	פרגוד חפות. מנעול, סנדל, תפילין, קמיע	לבושים שאסור לתורם בהם